

Riksantikvarieämbetet
Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV SYD RAPPORT 2008:2

ARKEOLOGISK UTREDNING 2007

Ett härdområde i Påarp

Skåne, Välluvs socken, Påarp 2:8 och välluv 4:22 m. fl. Välluvs socken

Helsingborgs kommun

Dnr 421-2229-2006

Sven Hellerström

Riksantikvarieämbetet

Avdelningen för arkeologiska undersökningar

UV Syd

Odlarevägen 5,

226 60 Lund

Tel 010-480 82 30

Fax 010-480 82 67

www.arkeologiuv.se

© 2008 Riksantikvarieämbetet

UV Syd Rapport 2008:2

ISSN 1104-7526

Kart- och ritmaterial Henrik Pihl

Layout Anita Esping Bodén

Tryck/Utskrift UV Syd, Lund, 2008

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriverket, 801 82 Gävle. Dnr L 1999/3

Innehåll

Inledning	5
Antikvarisk bakgrund	5
Syfte och metod	7
Resultat	7
Utvärdering	7
Referenser	8
Administrativa uppgifter	9

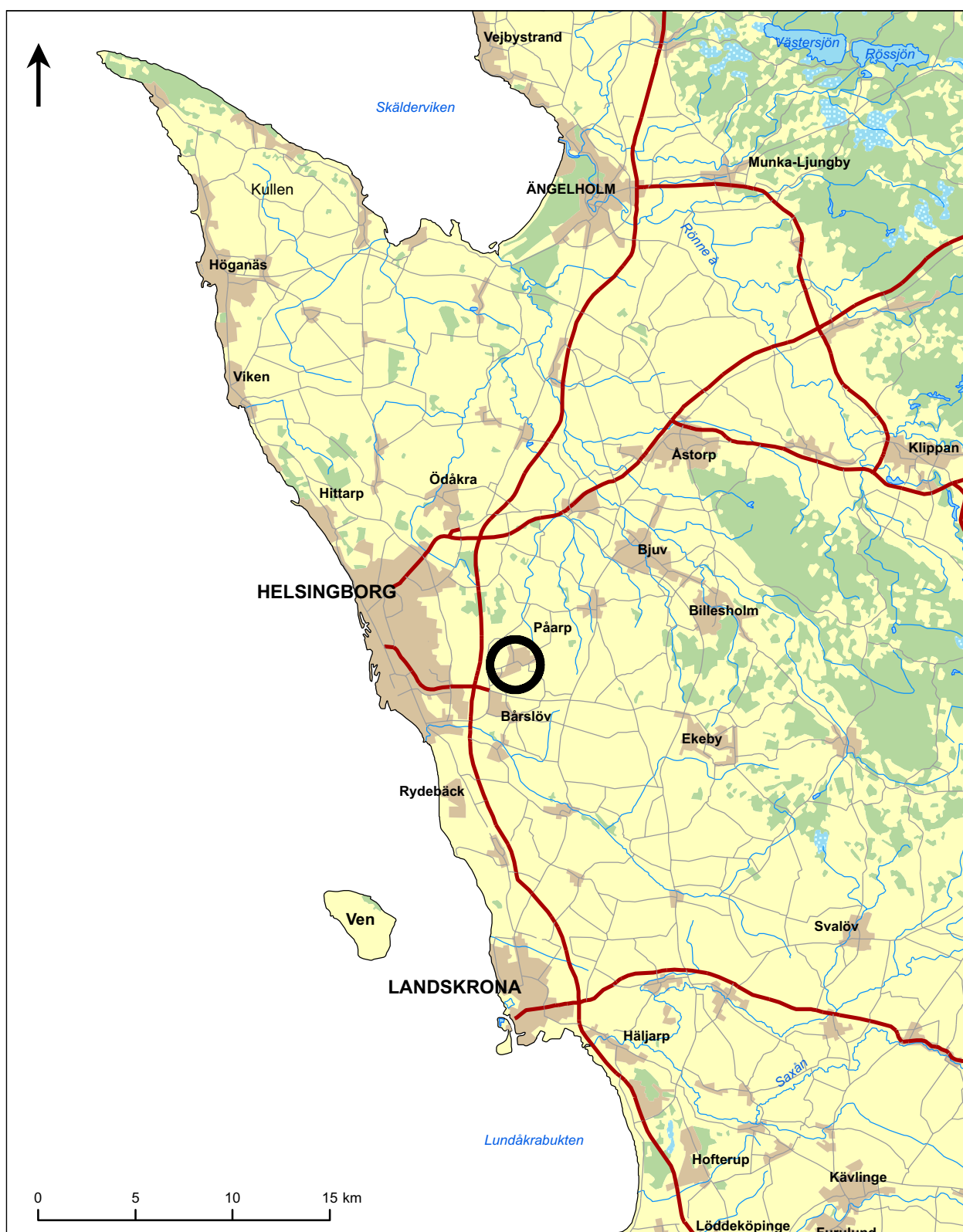

Fig. 1. Utsnitt ur GSD-Röda kartan, Skåne län, med platsen för undersökningen markerad. Skala 1:250 000.

Ett härdområde i Påarp

Sven Hellerström

Inledning

På uppdrag av länsstyrelsen i Skåne län har Riksantikvarieämbetet UV Syd utfört en arkeologisk utredning inom Påarp 2:8 och Välluv 4:22 m.fl. Anledningen var att Helsingborgs kommun avsåg att bygga ut nämnda områden där fornlämningar sannolikt kunde finnas. Utredningens fältarbete utfördes mellan den 20 och 23 augusti 2007. För kostnaderna svarade Helsingborgs kommun.

Antikvarisk bakgrund

De planerade utbyggnadsområdena ligger i anslutning till Påarps stationssamhälle (fig. 2). Det västra området är ca 25 000 m² stort och utgörs av en gräsbevuxen yta längs i väster samt mark där ett trädgårdsmästeri bedrivs. Topografin är relativt flack med en svag sluttning mot söder. Alven består mestadels av sand och silt med inslag av större stenar. Några hundra meter väster och nordväst om den aktuella ytan har UV Syd tidigare undersökt boplatslämningar från yngre bronsålder och järnålder (RAÄ 43). Lämningarna från yngre bronsålder utgjordes främst av gropar och härdar medan det vid undersökningen av järnålderskomplexet kunde beläggas en gårdsstruktur med bl.a. sex långhus som avlöst varandra från etableringen i yngre romersk järnålder till en sista fas i vendeltid (Nagmér 1977; Aspeborg & Becker 2002). I anslutning till boplatssområdet finns också en större lösfyndssamling, bestående av neolitiska flintartefakter (RAÄ 22).

Det östra området är ca 32 000 m² stort, varav en stubbåker på drygt 19 000 m² var tillgängligt för schaktning. Terrängen sluttar svagt mot norr och alven består av lera. Övrig mark är bevuxen med träd och buskar samt en del som utgörs av trädgårdstomt. Topografin och förhöjda fosfatvärden inom området, gjorde att under mark dolda fornlämningar kunde förväntas.

I ett större geografiskt och antikvariskt perspektiv ligger Påarp i en fornlämningsrik trakt. T.ex. finns i söder Ättekullaområdet med sina bronsåldershögar och i närheten har också boplatslämningar och delar av ett härdområde från yngre bronsålder/järnålder undersökts i samband med utbyggnaden av väg 109 (Knarrström 2002).

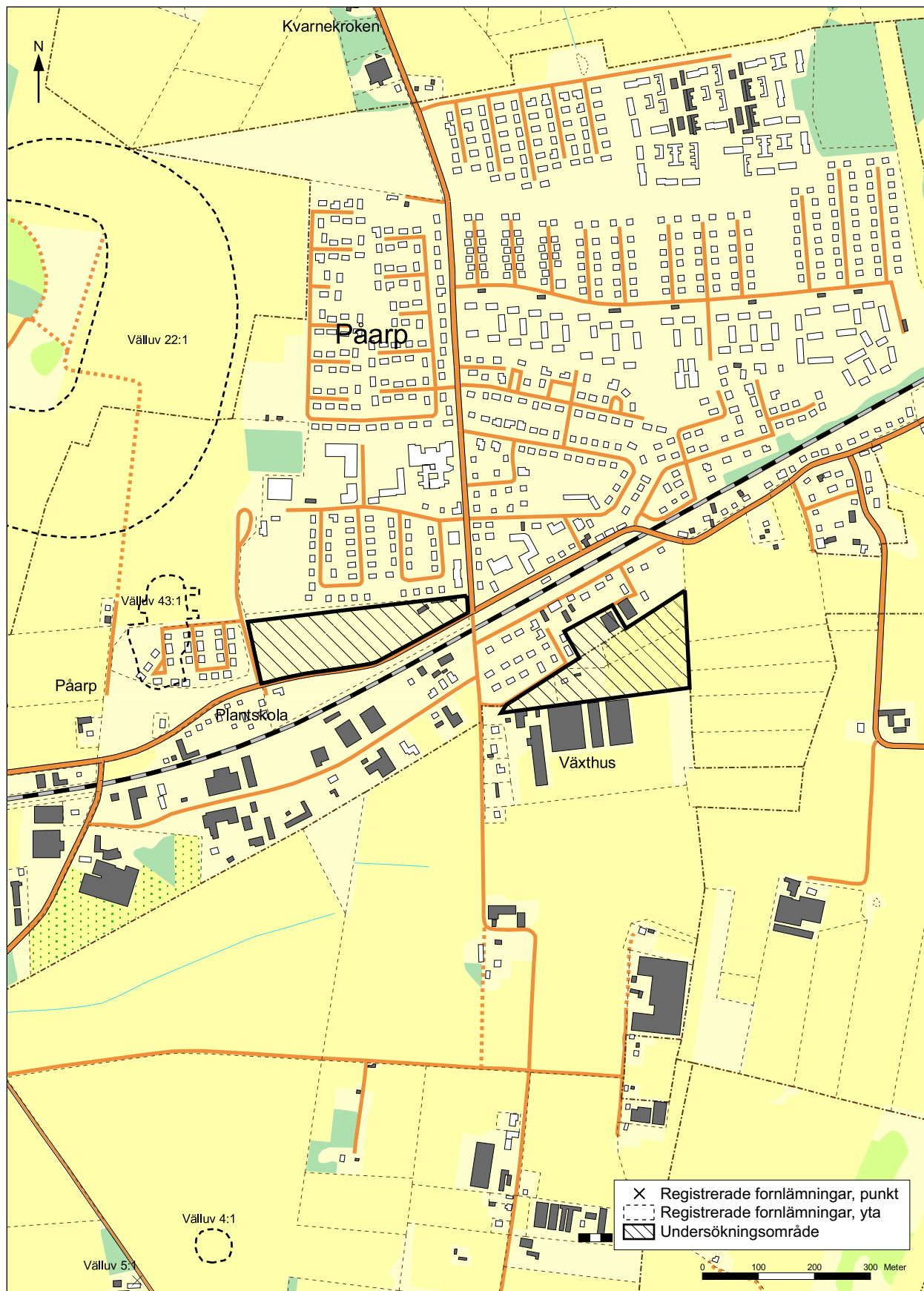

Fig. 2. Utsnitt ur GSD-Ekonomiska kartan, blad 3C 2c med exploateringsområdena och närliggande fornlämningar. Skala 1:10 000.

Syfte och metod

Målsättningen för utredningen var att ta fram ett underlag för länsstyrelsens fortsatta handläggning av ärendet samt att klarlägga om det fanns några under mark dolda fornlämningar inom utbyggnadsområdena.

Utredningens fältarbete gjordes med en hjulburen grävmaskin varvid sökschakt drogs, i huvudsak nord-sydlig riktning. Bredden på schakten uppgick till ca 1,65 meter. Ytinventering utfördes där markbeskaffenheten tillät detta. Schakt och anträffade anläggningar mättes in med GPS.

Resultat

Inom den västra ytan drogs sökschakt med en sammanlagd längd av 590 meter (fig. 3). Ungefär mitt i området och främst i dess norra del, framkom 14 härdar. Diametern varierade mellan ca en halvmeter och drygt en meter. En del var relativt skadade av odling, varför endast botten fanns kvar. Dessa hade också den minsta diametern. De som tillsynes var bättre bevarade var sannolikt härdegropar. I samma område påträffades även enstaka flintavslag. Med undantag av den gräsbevuxna delen i väster, var möjligheterna till ytinventering relativt goda här.

Den östra ytan däremot var svårinventerad då det låg kvar ganska mycket halm på ytan. Sammanlagt drogs här 287 löpmeter sökschakt (fig. 4). Inga anläggningar eller fynd framkom.

Utvärdering

Utredningen visar tydligt att det endast är en mindre del av exploateringsområdet som kan betraktas som fornlämning. De påträffade härdarna utgör sannolikt södra delen av ett härdområde som brett ut sig åt norr, där det idag finns villabebyggelse. Eftersom inga arkeologiska undersökningar gjordes i samband med anläggandet av denna villabebyggelse, går det inte att mer än spekulera i vad härdområdet representerar. Avståndet till RAÄ 22 och 43 i väster gör det mindre troligt att det hör till någon av dessa fornlämningar, då det tillsynes är fyndtomt mellan platserna. Istället bör det tolkas som antingen ett solitärt härdområde liggande avsides från boplaten eller har det legat i anslutning till en boplat i norr som förmodligen förstörts i samband med villabebyggelsen. Även när det gäller datering, får det bli frågan om en mer eller mindre kvalificerad gissning till yngre bronsålder eller däromkring. Utan att dra några direkta paralleller, kan ändå ett relativt närliggande härdområde nämnas. Ca två kilometer sydost om Påarp undersöktes 1998 delar av ett härdområde som kunde dateras till dels bronsålderns mellersta skede, dels till yngre järnålder (Knarrström 2002:225ff).

Trots att en fornlämning kunde konstateras inom exploateringsområdet, görs bedömningen att fortsatta antikvariska insatser inte kan motiveras då det rör sig om en del av en fornlämning där helheten sannolikt aldrig kommer att kunna klarläggas. Inte heller lär ytterligare undersökningar av detta härdområde tillföra några väsentliga kunskaper om härdområden som fenomen.

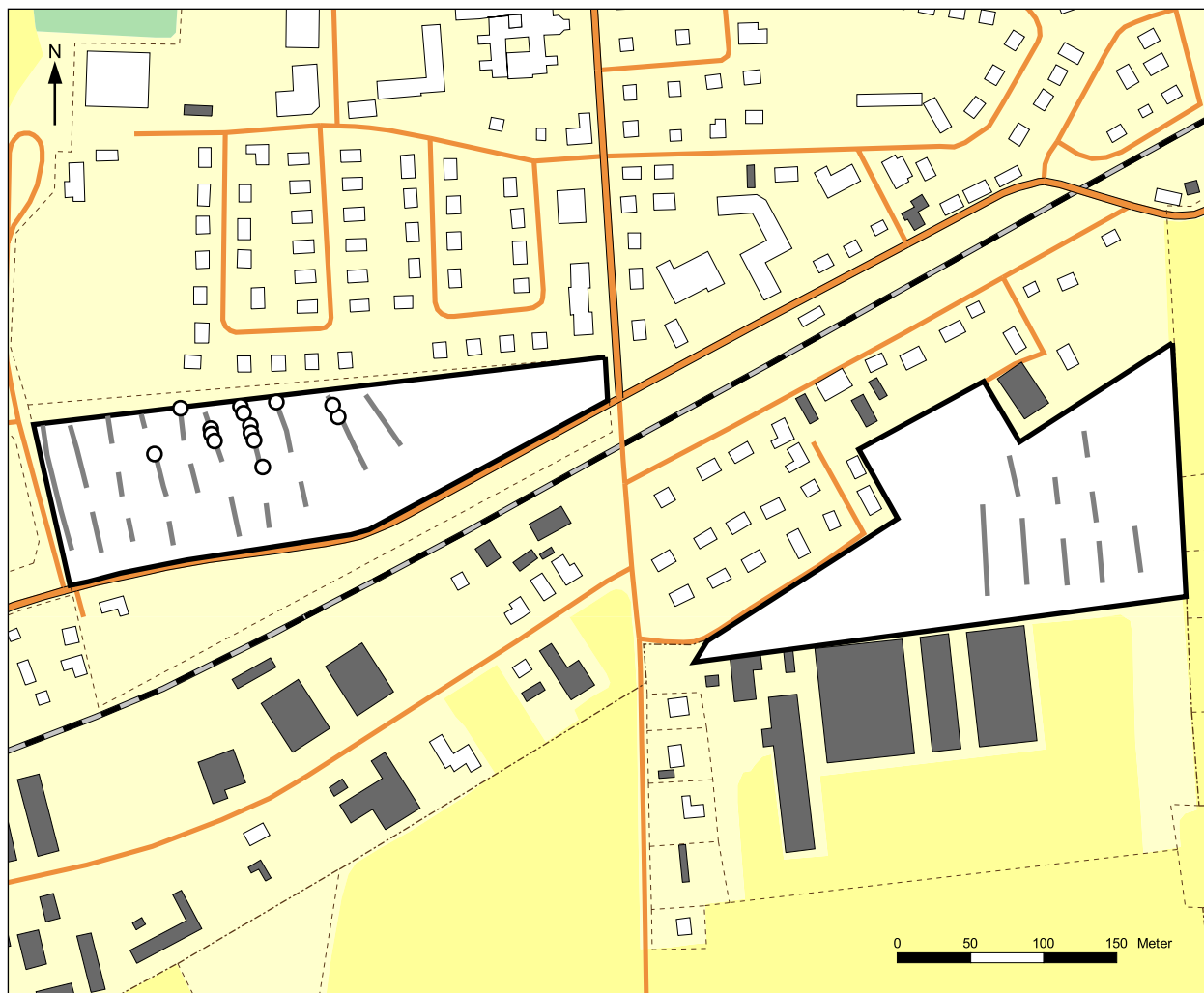

Fig. 3. Det västra området med schakt och anläggningar samt det östra området med schakt.

Referenser

- Aspeborg, H. & Becker, N. 2002. En storgård i Pårarp. Skåne Välluvs sn, Pårarp 1.12, RAÄ 22 och 43. *Riksantikvarieämbetet, UV Syd, Dokumentation av fältarbetsfasen 2002:1*.
- Knarrström, A. 2002. Bygden kring Bårslöv. I Carlie, A. (red.) *Skånska regioner – Tusen år av kultur och samhälle i förändring*. Riksantikvarieämbetet, Arkeologiska undersökningar, Skrifter 40.
- Nagmér, R. 1997. Arkeologisk slutundersökning, Skåne, Välluvs sn, Krokstorp 2:16 m.fl. *Riksantikvarieämbetet, UV Syd Rapport 1997:66, ATA*.

Administrativa uppgifter

Riksantikvarieämbetets dnr: 421-2229-2006.

Länsstyrelsens dnr och datum för beslutet: 431-12324-05,
2006-10-19.

Projektnummer: 1420615

Intrasnummer: 2007:052.

Undersökningstid: 20–23 augusti 2007.

Projektledare: Sven Hellerström

Underkonsulter: Sydschakt (grävmaskin) och Hyrman (arbetsbod).

Exploateringsyta: 57 000 m².

Undersökt yta: 877 löpmeter.

Läge: Ekonomiska kartan, blad 3C 2c.

Koordinatsystem: Rikets 2,5 gon väst.

Koordinater för undersökningsytans sydvästra hörn: X 6215021

Y 1313177

Dokumentationshandlingar som förvaras i Antikvarisk-topografiska arkivet (ATA), RAÄ, Stockholm: –

Fynd: tillvaratogs ej.

UV Syds rapportserie 2008

1. Västervång 2:25 m. fl. Trelleborg och Västra Tommarps snr. AU
Bengt Jacobsson
2. Ett härdområde i Påarp, Välluvs sn. AU
Sven Hellerström